

Zjavenie sv. Michala archanjela v Mexiku a pôsobenie baskického biskupa Juana de Palafox y Mendozu

Branislav Krasnovský

19. mája 2023 ✝ Cirkev História

Podľa katolíckej tradície sa archanjel Michal zjavil vo viacerých krajinách sveta. Zaujímavé je jeho zjavenie v mexickej dedinke San Barnabas Capula, v okrese Nativitas v štáte Tlaxcala. Tu sa 25. apríla 1631 zjavil sv. Michal archanjel mladému indiánskemu konvertitovi Diegovi Lazarusovi. Archanjel Michal mladíkovi prikázal, aby miestnym obyvateľom oznámil, že v neďalekom údolí sa nachádza prameň zázračnej vody, ktorá dokáže liečiť všetky choroby. Na tomto mieste neskôr zbožní Španieli vybudovali chrám San Miguel del Milagro.

Sv. Michal archanjel na obraze Giordana Lucu poráža prívržencov temných síl

zdroj: wikimedia commons

Sv. Michal archanjel zachránil v Mexiku ľudí pred smrteľnou chorobou

Podľa katolíckej tradície archanjel Michal doslovne mladíkovi povedal: „Syn môj, som Michal archanjel. Z Božej vôle som vám prišiel ohlásiť, že v blízkosti dediny v rokline medzi kopcami sa nachádza zdroj zázračnej vody, ktorá dokáže liečiť všetky choroby. Prameň sa nachádza pod veľkou skalou. Nepochybujte o mojich slovách a urobte, čo máte robiť...”

Žiaľ, Diego Lazarus spočiatku svojmu videniu neveril a obával sa, že ho ľudia označia za blázna. Odmietol preto informovať o slovách a zjavení sv. Michala archanjela. Potom však ochorel na chorobu, ktorú už starí Aztékovia označovali ako chorobu *cocolizti*. Pri tejto chorobe nakazení zožltli, pretože im prestala fungovať pečeň a trápili ich bolestivé kŕče a vredy, pričom im tiekla krv zo všetkých telesných otvorov.

Postihnutí mali halucinácie a umierali v priebehu niekoľkých dní.

Dnes lekár a profesor historickej epidemiológie z univerzity v Mexico City Dr. Rodolfo Acuña-Soto uvádza, že táto choroba zahubila v 16. a 17. storočí v niekoľkých vlnách takmer 40 % obyvateľov Nového Španielska (vtedajšie pomenovanie Mexika a časti dnešných štátov – Honduras, Panama, Kostarika a Salvádor. Spočiatku sa zvažovalo, že choroba pripomínajúca ebolu, je obdobou hemoragickej horúčky.

Dobové vyobrazenie nakazených chorobou *cocoliztli*

zdroj: wikimedia commons

Neskôr sa však objavili dôkazy o tom, že chorobu spôsoboval cudzopasník podobný dnešnej salmonelle. Tieto cudzopasníky mohli spôsobovať nielen črevné zápaly a horúčku, ale aj bakteriálnu týfusovú infekciu a paratyfus. Nákaza sa dostávala do vody z výkalov alebo zvratkov chorých jedincov. Ako bolo naznačené vyššie, na rozdiel od súčasného ochorenia salmonelou, *cocoliztli* niesla príznaky aj hemoragickej horúčky. Je zaujímavé, že choroba si vyžiadala viac životov medzi domorodými obyvateľmi Mexika, ako v radoch bielych španielskych prisťahovalcov.

Nech už bolo príčinou ochorenia čokoľvek, choroba sa prehnila oblasťou Strednej Ameriky ako hrôzostrašná búrka. Prvýkrát túto chorobu opísal španielsky dominikánsky mních a historik Fray Juan de Torquemada, ktorý si v roku 1575 zapísal: „V roku 1576 kosil indiánske obyvateľstvo Nového Španielska strašný mor v podobe hroznej choroby *cocoliztli*. Vyčíňanie tohto moru trvalo viac než rok a miesto, ktoré poznáme ako Nové Španielsko, zostalo takmer ľudoprázdne...”

Veriaci z vďaky k Sv. Michalovi archanjelovi postavili chrám San Miguel del Milagro

Stav chorého chlapca Diega bol veľmi vážny. Ležal na svojom lôžku a umieral. Ošetrovali ho len rodičia, ostatní mali do miestnosti s umierajúcim chlapcom zakázaný prístup, pretože choroba *cocoliztli* bola smrteľne nákazlivá. Všetci už očakávali chlapcovu smrť, tomu sa však zjavil sv. Michal archanjel, obklopený intenzívnymi lúčmi svetla. Chlapca pokarhal a oznámil mu, že choroba bola trestom za jeho neposlušnosť. Intenzívne svetlo, ktoré sprevádzalo príchod archanjela, videli aj chlapcovi príbuzní. V hrôze padli na zem, a keď sa svetlo stratilo, opatrne vošli do miestnosti, kde už očakávali, že Diega nájdu mŕtveho. Chlapec však žil, bol už zdravý a modlil sa na lôžku.

Chlapec sa priznal, že ho sv. Michal archanjel navštívil už druhýkrát a priznal tiež, že predtým zatajil informáciu o zázračnom prameni zo strachu, že ho všetci budú považovať za blázna. Potom v čele sprievodu, v ktorom bol aj miestny kňaz a španielski mnísi, priviedol obyvateľov k zázračnému prameňu. Všetci dospeli k jednoznačnému presvedčeniu, že choroba chlapca bola trestom za jeho neposlušnosť.

Podľa tradície potom Diego nabral z prameňa vodu do fľaše a poslal ju miestnemu biskupovi. Ten vodu poslal do oblasti, ktorá bola najviac spustošená chorobou *cocoliztli*, a tam, všetci, ktorí sa z vody napili, sa uzdravili. O niekoľko rokov veriaci na mieste kostola postavili kostol San Miguel del Milagro (Kostol zázraku sv. Michala archanjela). Ide o jeden z dvoch najnavštevovanejších katolíckych chrámov v mexickom štáte Tlaxcala.

Kostol San Miquel del Milagro

zdroj: wikimedia commons

Baskický biskup Juan de Palafox y Mendoza

Chrám San Miguel del Milagro, ako aj ďalší rozvoj kultu sv. Michala archanjela úzko súvisia so životom baskického biskupa Juana de Palafox y Mendozu (1600 – 1609), ktorý v rokoch 1633 až 1653 pôsobil práve v Novom Španielsku.

Spočiatku takmer vôbec nebolo isté, či sa bude môcť stať Juan de Palafox y Mendoza kňazom, pretože jeho matka mala milenca a dieťa tak pochádzalo z nelegitímneho vzťahu. Jeho matka dokonca uvažovala o tom, že svojho syna utopí. Chlapcov život však zachránila stará slúžka a nešťastná matka, aby sa vyhla trestu, vstúpila do kláštora, kde ostala žiť až do svojej smrti.

Nelegitímny chlapec bol niekoľko rokov vychovávaný v miestnom sirotinci, nakoniec však jeho otec, významný baskický šľachtic uznal chlapca za svojho syna a vzal ho k sebe. Chlapec bol veľmi šikovný a na svoj vek aj veľmi múdry a okrem toho túžil stať sa kňazom, aby sa mohol modliť za spásu duše svojej nehodnej matky a prísneho otca.

Biskup Juan de Palafox y Mendoza

zdroj: wikimedia commons

Teológiu študoval v Alcalá de Henares v Salamance a čoskoro si vzdelaného a skromného kňaza všimol samotný gróf Olivares, ktorý mal v 30. rokoch 17. storočia obrovský vplyv na španielsku vrcholnú politiku. Juan de Palafox y Mendoza vďaka tomu pôsobil niekoľko rokov ako španielsky vyslanec v Uhorsku a takisto v Nemecku. Keďže sa výborne osvedčil a mal tiež dôveru grófa Olivaresa, bol napokon vyslaný do Latinskej Ameriky, odkiaľ prichádzalo do Španielska nesmierne dôležité zlato.

V roku 1639 sa stal biskupom v Tlaxcale a tunajšie indiánske obyvateľstvo si ho zakrátko obľúbilo, pretože bránil domorodcov pred bohatými španielskymi latifundistami. Tí proti nemu z pomsty začali viesť očierňovaciu kampaň a istý čas visela nad biskupom Juanom de Palafox y Mendoza dokonca hrozba uväznenia. Nakoniec, s Božou pomocou nielenže všetky intrigy ustál a časť jeho protivníkov skončila vo väzení, ale ešte sa stal aj správcom Nového Španielska.

Vo funkcii hlavy Nového Španielska potom vykonal množstvo záslužnej práce. Usporiadal rozvrátené pomery v provincii, podarilo sa mu uväzniť hlavných rebelov a potrestal tiež portugalských židovských konvertitov, ktorí pôsobili v Novom Španielsku a ktorí tajne spolupracovali s nepriateľským Francúzskom (Francúzi a Španieli stáli na opačných stranách v tridsaťročnej vojne 1618 – 1648). Podporoval rozvoj vzdelania, umenia; jeho hospodárske reformy zlepšili pomery v celej krajine. Vďaka nemu vznikol v Mexiku známy dominikánsky kláštor v Santa Inés, kňazský seminár v San Juane, či univerzita v San Pedro a San Paulo, kde sa podieľal na financovaní vzniku knižnice, ktorá dodnes nesie pomenovanie „Palafoxiana“.

Interiér knižnice Palafoxiana

zdroj: wikimedia commons

Zaujímavosťou je, že po roku 1648 sa dostal do otvoreného sporu so španielskymi a portugalskými jezuitmi, ktorí v Novom Španielsku pôsobili a ktorí sa na neho sťažovali dokonca aj v Madride. Aj z tejto skúšky však Juan de Palafox y Mendoza vyšiel víťazne. V Ríme pred pápežom Innocentom X. „zabodoval“ práve tým, že poukázal na neprijateľnú a prekvapujúcu toleranciu niektorých vtedajších jezuitov voči budhizmu v Číne a Indii.

V roku 1653 bol však z Nového Španielska povolaný späť do Madridu a novým biskupom v Novom Španielsku sa stal Nicolás Guzmán Briceño, pravnuk španielskeho conquistadora Francisca de Orduña, ktorý získal pre španielsku korunu Guatemalu a vcelku úspešne bojoval proti krvilačným Mayom.

Blahoslavený Juan de Palafox y Mendoza žil po návrate do Španielska v Madride, a to až do svojej smrti v roku 1659. Napísal niekoľko teologických a etnografických diel a stal sa tiež na svoju dobu pomerne úspešným a známym barokovým hudobným skladateľom a súčasne aj mecenášom barokového umenia.

Proces jeho blahorečenia sa začal v roku 1987, počas pontifikátu pápeža sv. Jána Pavla II., na jeho príhovor prišlo k zázračnému uzdraveniu a proces blahorečenia napokon ukončil pápež Benedikt XVI. v roku 2011 v katedrále El Burgo de Osma, kde Juan de Palafox y Mendoza pôsobil až do svojej smrti.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zjavenie-sv-michala-archanjela-v-mexiku-a-posobenie-baskickeho-biskupa-juana-de-palafox-y-mendozu/>